

Konferencja Praw Podstawowych

Godność i prawa nieregularnych migrantów

Warszawa, 21-22 listopada 2011 r.

Konferencja Praw Podstawowych 2011

Godność i prawa nieregularnych migrantów

Centrum Nauki Kopernik, Warszawa

(ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 20)

21-22 listopada 2011 r.

Tegoroczna Konferencja Praw Podstawowych (KPP) odbędzie się w Warszawie, dzięki wsparciu Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. KPP poruszy kwestię dostępu migrantów o nieuregulowanym statusie do praw podstawowych w Unii Europejskiej. Tłem do dyskusji będą badania prowadzone przez Agencję w tym zakresie. Ich wyniki zostaną opublikowane w okresie poprzedzającym Konferencję.

KPP jest kluczowym wydarzeniem w kalendarzu Agencji, w którym uczestniczą wysokiej rangi politycy, urzędnicy z państw członkowskich oraz instytucji UE, przedstawiciele samorządów, organizacji międzyrządowych, wyspecjalizowanych organizacji zajmujących się prawami człowieka oraz organizacji społecznych. Interaktywne sesje plenarne, wystąpienia i prace w grupach roboczych sprzyjają wymianie doświadczeń, a także promowaniu innowacyjnego podejścia, skutecznych rozwiązań i nowoczesnych projektów.

CELE

- Debata w gronie polityków, specjalistów i praktyków, zarówno z państw członkowskich jak i Unii Europejskiej, na temat sytuacji nieregularnych migrantów we wszystkich państwach członkowskich Unii oraz promowanie konieczności podjęcia działań mających na celu zagwarantowanie nieregularnym migrantom przysługujących im praw.
- Dyskusja nad podjęciem możliwych działań w związku z wynikami opublikowanego przez Agencję badania dot. sytuacji nieregularnych migrantów i ich dostępu do praw podstawowych w UE.
- Budowanie partnerstwa i wymiana doświadczeń oraz skutecznych rozwiązań w celu zapewnienia migrantom dostępu do praw podstawowych.

KONTEKST

Liczba nieregularnych migrantów w Unii Europejskiej jest trudna do oszacowania, jednak na podstawie najnowszego projektu badawczego CLANDESTINO, prowadzonego dzięki środkom Unii Europejskiej, szacuje się, że może ona wynosić od 1,8 milionów do 3,9 milionów osób, blisko 6 do 12% wszystkich osób aktualnie zamieszkałych na terenie Unii Europejskiej, a urodzonych poza jej granicami. Podczas gdy część z migrantów żyje w ukryciu, inni są znani władzom, ale nie mogą być wydaleny z przyczyn proceduralnych lub humanitarnych. Badania Agencji wskazują, że nieuregulowany status prawny migrantów powoduje, iż są oni szczególnie narażeni na poważne naruszenia praw podstawowych, w tym na różne formy wyzysku, brak dostępu do podstawowych świadczeń i trudności w dostępie do wymiaru sprawiedliwości.

Wykorzystywanie obywateli państw trzecich przebywających i pracujących na terenie UE nielegalnie (a czasem nawet legalnie) wciąż pozostaje ogromnym wyzwaniem. Obowiązujące akty prawne przyjęte w celu zwalczania handlu ludźmi odnoszą się tylko do niewielkiej liczby przypadków nieregularnych migrantów i penalizują wyłącznie najgorsze formy ich wykorzystywania. Podczas gdy polityka mająca przeciwdziałać nieregularnej migracji jest w pełni zgodna z obowiązującym prawem, APP będzie się koncentrowała na potrzebie przestrzegania praw podstawowych nieregularnych migrantów w każdej sytuacji. Zaplanowane debaty będą więc toczyły się przy uwzględnieniu Karty Praw Podstawowych oraz międzynarodowych i regionalnych (Rada Europy) standardów ochrony praw człowieka, w tym także właściwych regulacji prawa pracy.

Tematy Konferencji zostały opracowane w kontekście bieżących i przyszłych projektów legislacyjnych UE, w szczególności na podstawie Programu Sztokholmskiego. Aktualna polityka UE dąży do zapobiegania powstawaniu zjawiska nieregularnej migracji, a jednocześnie dostrzega silną potrzebę korzystania z pracy osób pochodzących z państw trzecich, co powoduje zwiększenie potrzeby uproszczenia procedur administracyjnych jak i podejmowania innych odpowiednich środków. Do mechanizmów służących regulowaniu przepływu migrantów należą tzw. Dyrektywa Powrotowa z 2008 r. oraz Dyrektywa dotycząca sankcji dla pracodawców z 2009 r. Dodatkowo, odpowiednio w 2010 i 2007 r., Komisja Europejska przygotowała projekty dwóch dyrektyw dot. pracowników sezonowych i wydawania jednolitego zezwolenia w celu ułatwienia migrantom podejmowania zatrudnienia w UE.

W szerszym kontekście politycznym, konferencja przyczyni się do wzbogacenia debaty toczącej się na temat praw nieregularnych migrantów. Mając na uwadze wyniki badań Agencji i innych instytucji, celem konferencji jest wsparcie polityki i działań podejmowanych na różnych szczeblach dla wzmocnienia rzeczywistej ochrony praw podstawowych. Pomimo, że w wyniku konferencji nie zostaną przyjęte formalne zalecenia, rezultaty przeprowadzonych dyskusji zostaną udostępnione wszystkim zainteresowanym oraz wzbogacą pracę Agencji.

PROJEKTY APP DOTYCZĄCE PRAW NIEREGULARNYCH MIGRANTÓW

W 2010 r. Agencja opublikowała raport dot. detencji obywateli państw trzecich w ramach procedury powrotu do krajów pochodzenia. Raport opisuje polityki odnoszące się do pozbawienia wolności nieregularnych migrantów i przysługujących im w tym aspekcie praw. Przedstawia także środki alternatywne i porusza kwestię detencji dzieci migrantów.

W 2011 r. migranci o nieregulowanym statusie stanowią obszar szczególnego zainteresowania Agencji, która opublikowała trzy główne raporty dotyczące tej problematyki:

- *Migranci o nieregulowanym statusie zatrudnieni w gospodarstwach domowych: Wyzwania w zakresie ochrony praw podstawowych w Unii Europejskiej i jej państwach członkowskich* (czerwiec 2011 r.);
- *Migranci o nieregulowanym statusie: Dostęp do służby zdrowia w 10 państwach członkowskich Unii Europejskiej* (październik 2011 r.);
- *Prawa podstawowe migrantów o nieregulowanym statusie w Unii Europejskiej- Raport porównawczy* (listopad 2011 r.).

Powyższe raporty odnoszą się do szeregu sytuacji, które wymagają między innymi następujących działań:

- ograniczony dostęp do służby zdrowia dla dzieci i kobiet w ciąży oraz brak bezpłatnej pomocy medycznej w nagłych wypadkach, na zasadach przysługujących obywatelom;
- utrudniony dostęp do edukacji, wynikający z braku wymaganych dokumentów dot. dzieci migrantów o nieregulowanej sytuacji prawnej;
- prawne i praktyczne przeszkody utrudniające lub wręcz uniemożliwiające migrantom o nieregulowanym statusie dostęp do organów wymiaru sprawiedliwości, w sytuacjach, gdy są oni wyzyskiwani przez pracodawców;
- przeszkody w przestrzeganiu praw podstawowych migrantów o nieregulowanym statusie, którzy z prawnych lub praktycznych powodów nie są odsyłani do krajów pochodzenia i przez dłuższy czas pozostają na terytorium UE bez tytułu prawnego.

PROGRAM

20 LISTOPADA 2011 R. (NIEDZIELA)

14.00 – 19.30 **Przyjazd i rejestracja**
(Hotel Novotel Warszawa, ul. Marszałkowska 94/98)

19.30 **RECEPCJA POWITALNA**
Organizator: Agencja Praw Podstawowych (APP)
(Hotel Novotel Warszawa, ul. Marszałkowska 94/98)

21 LISTOPADA 2011 R. (PONIEDZIAŁEK)

8.30 – 9.30 **Rejestracja uczestników**

9.30 – 9.45 **OTWARCIE KONFERENCJI**
Pani Ilze Brands Kehris, Prezes Zarządu Agencji Praw Podstawowych
Pan Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych, Polska
Pani Cecilia Malmström, Komisarz UE ds. Wewnętrznych (przesłanie audiowizualne)

9.45 – 10.45 **WYSTĄPIENIA**
Pan Claude Moraes, Członek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) Parlamentu Europejskiego
Pani Belinda Pyke, Dyrektor ds. Migracji i Granic, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej
Pani Kyung-wha Kang, Zastępca Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (ONZ)
Pan Morten Kjaerum, Dyrektor Agencji Praw Podstawowych

10.45 – 11.00 **WYSTĄPIENIA**
Feliciano Barreiras Duarte, Asystant Sekretarza Stanu przy Ministrze do Spraw Parlamentarnych

11.00 – 11.30 **PRZERWA KAWOWA**

11.30 – 13.00 **PRAWA PODSTAWOWE W ZARZĄDZANIU MIGRACJĄ:
STAN OBECNY**
Dyskusja panelowa i plenarna z uczestnictwem ustawodawców i ekspertów - praktyków:

Pan Nikolaos Dendias, Przewodniczący Podkomisji ds. Migracji Rady Europy
Pan Ilkka Laitinen, Dyrektor FRONTEX-u
Pan Luc Van den Brande, Przewodniczący CIVEX, Komitet Regionów
Pan Henrik Ankerstjerne, Zastępca Stałego Podsekretarza Stanu,

13.00 – 14.00 LUNCH

14.00 – 15.00 NIEREGULARNA MIGRACJA W BADANIACH APP

Pan Adriano Silvestri, Dyrektor Programowy Badań Prawnych Agencji Praw Podstawowych

Komentarz:

Pani Michele LeVoy, Dyrektor Międzynarodowej Platformy Współpracy Nieudokumentowanych Migrantów (PICUM)

Pytania i odpowiedzi

**15.00 – 16.00 MIASTECZKO DOBRYCH POMYSŁÓW
Tworzenie więzi i wymiana doświadczeń**

Interaktywne prezentacje, aktualne publikacje i raporty oraz promocja inicjatyw w dziedzinie ochrony praw nieregularnych migrantów prezentowane przez organizacje międzynarodowe i pozarządowe.

**16.00 – 17.30 POLITYKA MIGRACYJNA:
INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA I OBIECUJĄCE PRAKTYKI**

Zorganizowane w interaktywnym formacie grupy robocze, umożliwią uczestnikom wymianę doświadczeń i przeprowadzenie dyskusji nad problemami nieregularnych migrantów w czterech wybranych dziedzinach. Do debaty wprowadzać będą eksperci, którzy przedstawią przykłady sprawdzonych rozwiązań i podzielą się zdobytą wiedzą wynikającą z ich poprzednich doświadczeń.

1. PRAWA DZIECI POD OPIEKĄ W SYTUACJACH NIEUREGULOWANYCH

Przewodniczy **Pan Gordon Alexander**, Dyrektor Generalny ds. Badań, Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF)

Paneliści:

Pani Alenka Prvinsek, Starszy Doradca Polityczny, Międzynarodowe Centrum Rozwoju Polityki Migracyjnej (ICMPD) i Wiceprzewodniczący Komitetu Ekspertów ds. Obywatelstwa i Rady Europy

Pani Carla Van Os, Defence for Children International (DCI), Holandia

Pani Petra Tiarks-Jungk, Departament Zdrowia, Frankfurt nad Menem, Niemcy

2. WYKORZYSTYWANIE NA RYNKU PRACY

Przewodniczy **Pan Rudi Delarue**, Dyrektor Biura ds. Unii Europejskiej i Krajów Beneluksu, Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO)

Paneliści:

Pani Emilija Mitrović, Związek Zawodowy Ver.Di Hamburg, Niemcy

Pan Matthieu Gremaud, Inspektor Pracy, Ministerstwo Zatrudnienia, Pracy i Zdrowia, Francja

Pani Conny Rijken, Uniwersytet w Tilburgu, Holandia

3. DETENCJA NIEREGULARNYCH MIGRANTÓW

Przewodniczy **Pan René Weingaertner**, Dyrektor ds. Praw Człowieka i Niedyskryminacji, Rada Europy

Paneliści:

Pan Latif Hüseyinov, Przewodniczący Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT), Rada Europy

Pani Irena Rzeplińska, Helsińska Fundacja Praw Człowieka

4. ROZWIĄZANIA DLA PRZEDŁUŻAJĄCEJ SIĘ NIEREGULARNOŚCI

Przewodniczy **Pan Fabian Lutz**, Dyrekcja Generalna ds. Wewnętrznych, Komisja Europejska

Paneliści:

Pan Andreas Takis, Sekretarz Generalny ds. Zaludnienia i Spójności Społecznej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Decentralizacji i e-Administracji, Grecja

Pan Tamás Molnár, Dyrektor Biura ds. Zarządzania Migracją, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Węgry

Pan Mikael Franssens, Doradca Polityczny, Koordynacja i Współpraca na rzecz Uchodźców i Cudzoziemców (Ciré), Belgia

19.30

RECEPCJA w Muzeum Powstania Warszawskiego

Organizator: Ministerstwo Spraw Zagranicznych
(*ul. Grzybowska 79*)

Otwarcie recepcji przez **Pana Radosława Sikorskiego**, Ministra Spraw Zagranicznych, Polska

Gość specjalny: **Pan Władysław Bartoszewski**, Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Pełnomocnik ds. Dialogu Międzynarodowego, Polska

22 LISTOPADA 2011 R. (WTOREK)

9.00 – 9.15

WYSTĄPIENIE

Pani Monika Prus, Dyrektor Departamentu Polityki Migracyjnej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Polska

9.15 – 10.30

WYKORZYSTYWANIE NA RYNKU PRACY

Dyskusja panelowa i plenarna z uczestnictwem ustawodawców i ekspertów - praktyków:

Pan Michel Quillé, Zastępca Dyrektora i Szef Wydziału Operacyjnego, EUROPOL

Pan Pdraig Dooley, Zastępca Dyrektora, Krajowe Biuro Praw Pracowniczych (NERA), Irlandia

Pani Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich RP

Pan Sam Hägglund, Sekretarz Generalny, Europejska Federacja Pracowników

Przemysłu Budowlanego i Drzewnego
Pan Pedro Augusto Almeida Freire, Wiceprezydent Portugalskiej
Konfederacji Handlu i Usług, Członek Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-
Społecznego

10.30 – 10.50 PRZERWA KAWOWA

**10.50 – 12.30 GRUPY ROBOCZE:
OD OBIECUJĄCYCH PRAKTYK KU RZECZYWISTEMU ZAGWARANTOWANIU
PRAW**

- W jaki sposób można doprowadzić do realnej poprawy sytuacji nieregularnych migrantów?
- Jakie podmioty / grupy powinny zostać zaangażowane w działania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej nieregularnych migrantów; jakie środki powinny być przez nie używane w tym celu? (np. możliwości współpracy międzynarodowej, wymiana pozytywnych doświadczeń, itp.)?
- Jakie kroki powinno się podjąć w przyszłości: jak różni aktorzy zaangażowani w prace nad nieregularną migracją mogą używać badań i raportów opracowywanych przez APP?

**12.30 – 13.30 PRAWA PODSTAWOWE JAKO FUNDAMENT POLITYKI MIGRACYJNEJ –
Podsumowanie obrad grup roboczych i wskazanie kolejnych działań**
Dyskusja panelowa, w której udział wezmą Przewodniczący Grup Roboczych:
przedstawiciele Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci,
Międzynarodowej Organizacji Pracy, Rady Europy i Komisji Europejskiej.

13.30 – 13.45 UWAGI KOŃCOWE
Pan Maciej Szpunar, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw
Zagranicznych, Polska
Pan Morten Kjaerum, Dyrektor APP

13.30 – 15.00 LUNCH

Moderatorami Konferencji będą **Pani Shirin Wheeler**, korespondentka BBC w Brukseli oraz **Pan Friso Roscam Abbing**, Dyrektor Departamentu ds. Komunikacji Agencji Praw Podstawowych.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Udział w Konferencji możliwy jest po uprzednim zarejestrowaniu.

Dla uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy o odwiedzenie strony:
<http://fra.europa.eu/fraWebsite/frc2011/> lub kontakt e-mailowy na adres: frc@fra.europa.eu

KPP 2011 odbędzie się w Centrum Nauki Kopernik, położonym nad Wisłą, na wschód od warszawskiego Starego Miasta.

Centrum Nauki Kopernik

ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 20

00-390 Warszawa

Polska

<http://www.kopernik.org.pl/en/>

We wszystkich obiektach konferencyjnych istnieją udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością. Jeśli wymaga

Pan/ Pani dodatkowych udogodnień, uprzejmie prosimy o kontakt z organizatorem, który dołoży wszelkich starań, by umożliwić Panu/ Pani udział w tym wydarzeniu.

Organizatorzy zapewnią bezpłatny dostęp do WI-FI. Internetu.

